

Παραγωγική Ανασυγκρότηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη σε Νησιωτικές Περιοχές - Η περίπτωση της Καρπάθου

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 18 Απριλίου 2019

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας & Βιώσιμη Ανάπτυξη στα Νησιά του Αιγαίου

Γεώργιος Παπαδάκης, Καθηγητής

Γιατί λέμε Ναι στις ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας;

- Καθαρές πηγές ενέργειας
  - Δεν ρυπαίνουν, δεν παράγουν αέρια του θερμοκηπίου
- Η παραγόμενη ενέργεια καταναλώνεται τοπικά
  - δηλ. συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη
- Δημιουργούν νέα οικονομία – νέες θέσεις εργασίας
- Συμβάλλουν στην ενεργειακή ανεξαρτησία.

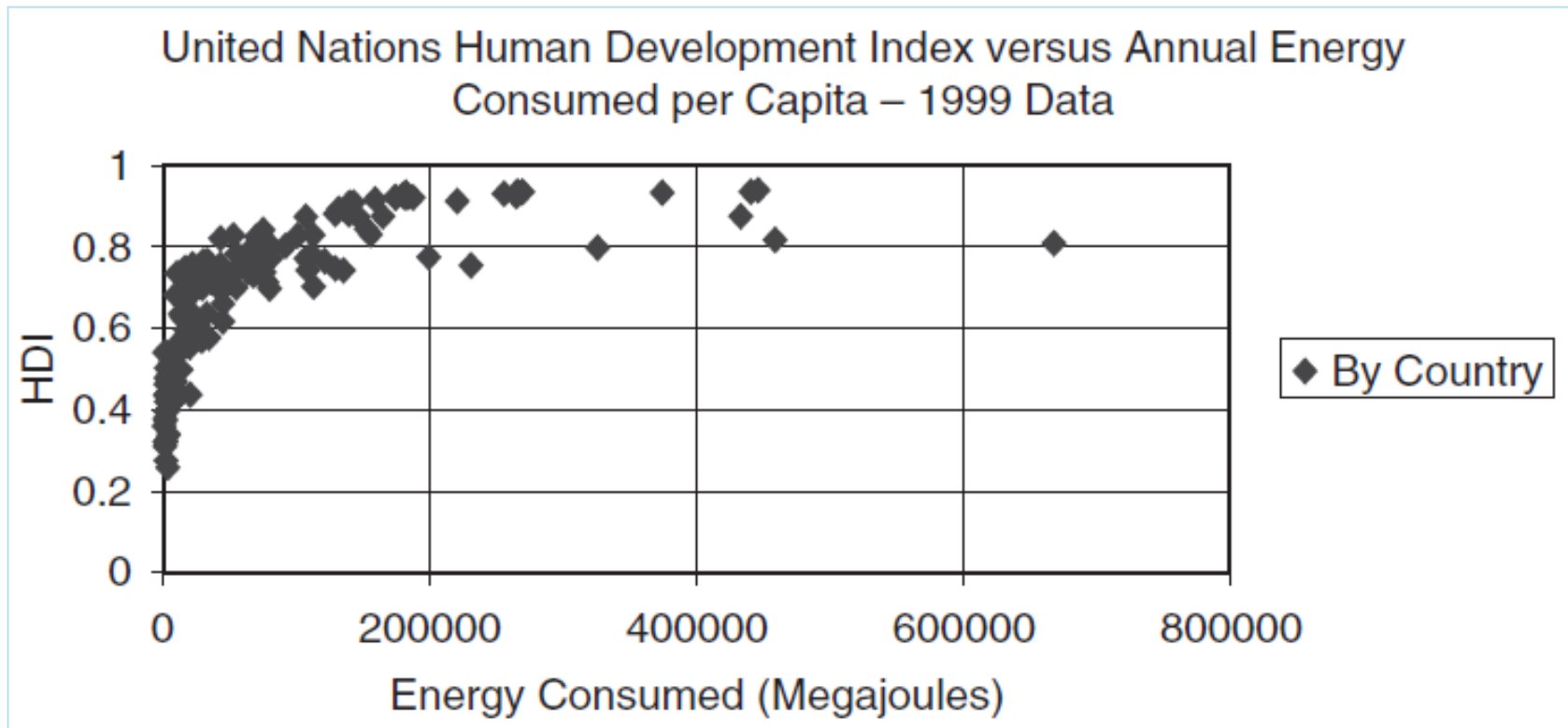

Γιατί λέμε Όχι στις συμβατικές πηγές ενέργειας;

- Δεν είναι καθαρές
  - Ρυπαίνουν και εκπέμπουν αέρια του θερμοκηπίου
- Δημιουργούν εξάρτηση σε ξένες πηγές ενέργειας και ξένες αγορές
- Έχουν μεγάλη αβεβαιότητα κόστους

Ανθρώπινη ανάπτυξη και ετήσια ενεργειακή κατανάλωση

Ο δείκτης HDI μετρά την ανθρώπινη ανάπτυξη σε μια χώρα λαμβάνοντας υπόψη: προσδόκιμο ζωής, παιδεία, και εισόδημα.

Συμβατικά καύσιμα

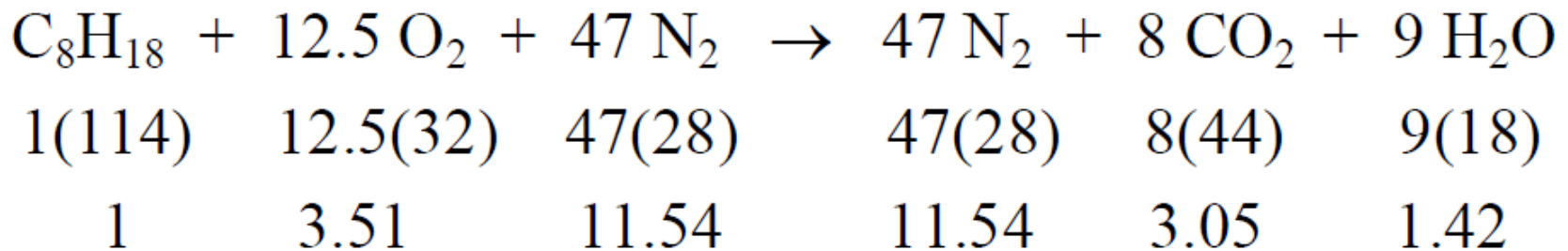
- Στερεά (Γαιάνθρακας, λιγνίτης)
- Υγρά (Ορυκτό πετρέλαιο και παράγωγα, ελαφρύ πετρέλαιο, βενζίνη, κηροζίνη)
- Αέρια (φυσικό αέριο, και άλλα αέρια παραγόμενα από το πετρέλαιο όπως LPG, H₂)

Καύσιμα

- Τα καύσιμα είναι ουσίες που περιέχουν άνθρακα (C) (εκτός H₂) που «καίγονται» παρουσία αέρα δηλ. αντιδρούν με το O₂ του αέρα ενώ παράγεται θερμότητα

- π.χ. καύση βενζίνης

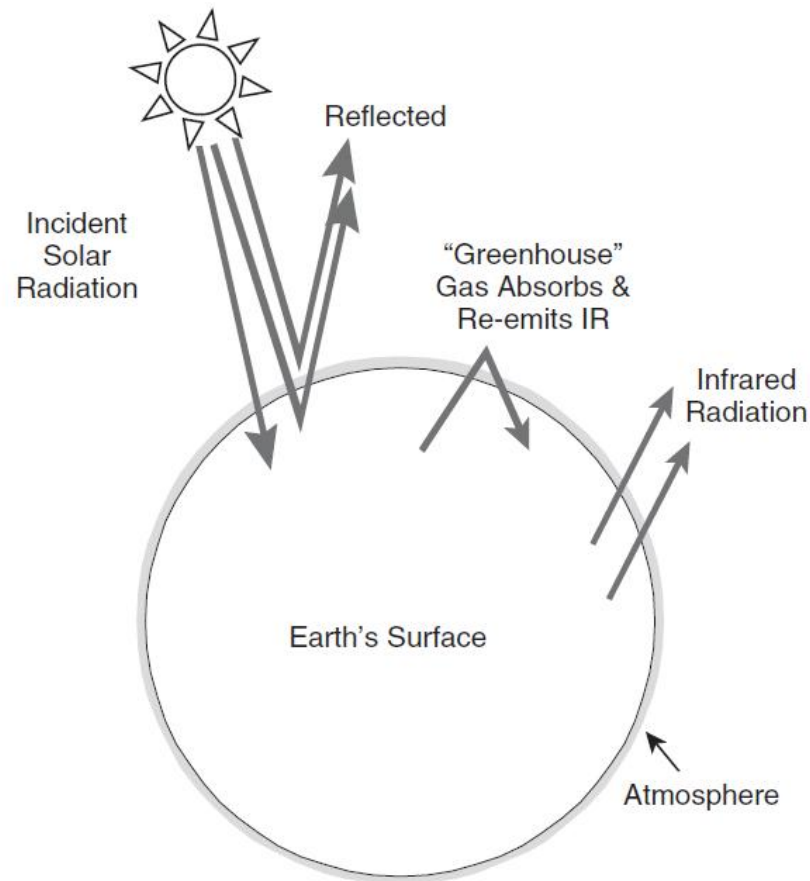

Συμβατικά καύσιμα

- Συμβατικά καύσιμα (γαιάνθρακες, πετρέλαιο και φυσικό αέριο) σχηματίστηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια πριν από φυτά και μικροοργανισμούς
- Η καύση τους θα απελευθερώσει CO_2 που είχε απορροφηθεί αυτά τα εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια πριν σε εκατό/διακόσια χρόνια.

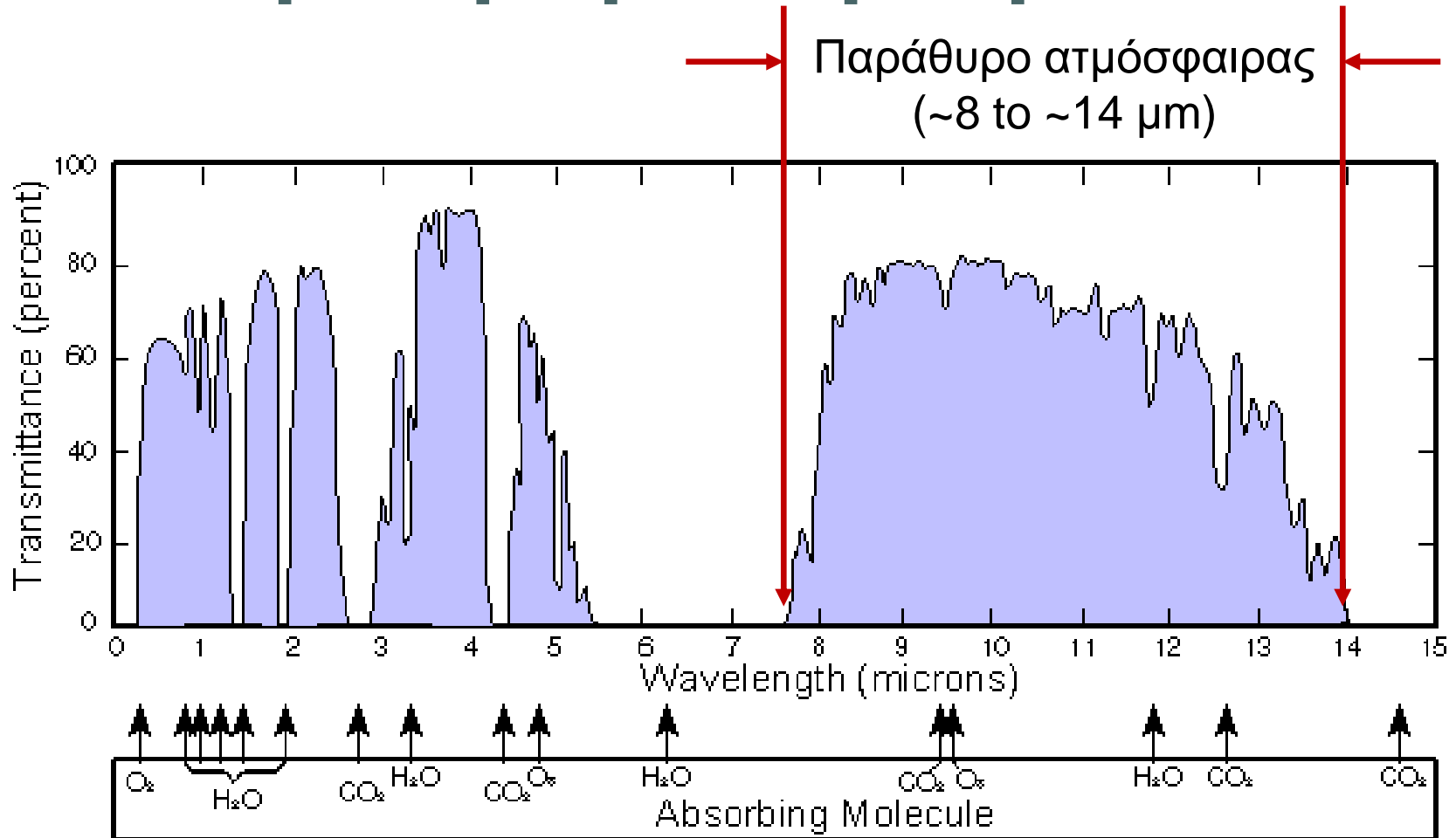
Το φαινόμενο του θερμοκηπίου

Ατμοσφαιρικό φάσμα

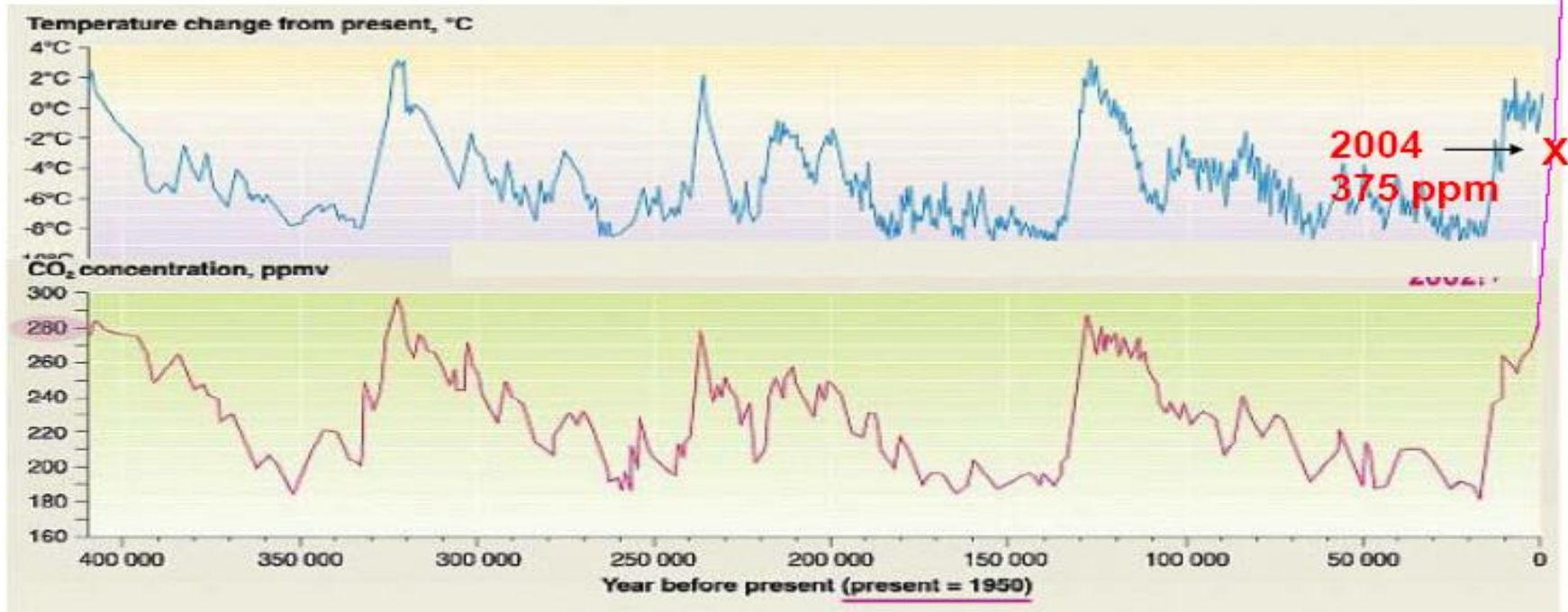

Climate and CO₂ have varied over time!

Last 400 000 years
from "the Vostok Ice Core"

Year 2100
base case
700 ppm

Ο ρόλος των ΑΠΕ: τριπλός

- Περιβαλλοντικός
  - Πολιτικός
  - Οικονομικός
- Βιώσιμη
ανάπτυξη

Διαθέσιμες ΑΠΕ και αντίστοιχες τεχνολογίες (1)

- **Βιομάζα:** Προέρχεται από διάφορους τύπους οργανικής ύλης όπως ενεργειακές και δασικές φυτείες, γεωργικά υπολείμματα και απόβλητα πόλης. Η βιομάζα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για θέρμανση, ψύξη και παραγωγή ηλεκτρισμού και καυσίμων για τις μεταφορές.
- **Βιοκάυσιμα:** Παράγονται από την επεξεργασία της πρώτης ύλης βιομάζας, (στερεά, υγρά και αέρια).

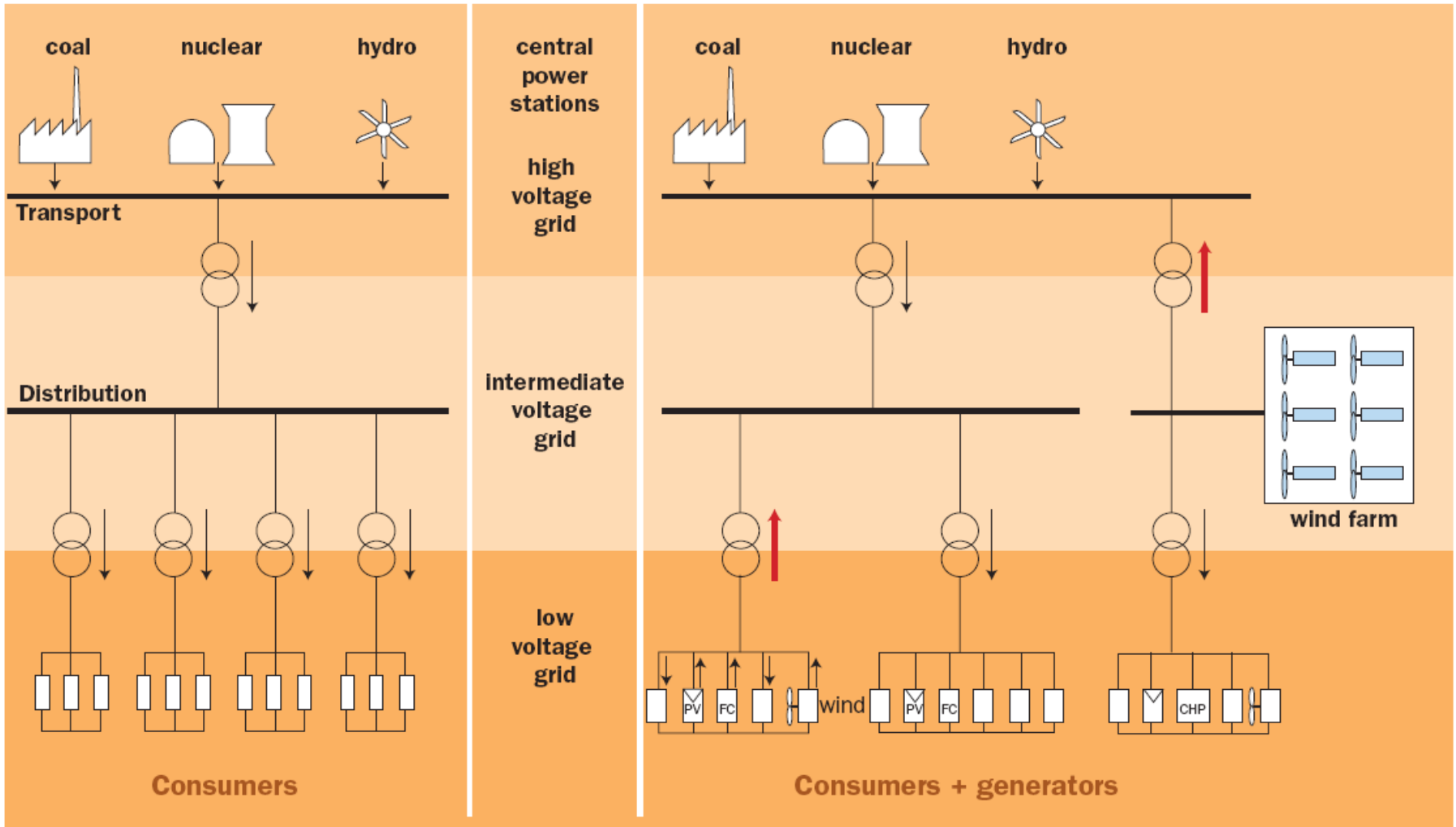
Διαθέσιμες ΑΠΕ και αντίστοιχες τεχνολογίες (2)

- **Υδροηλεκτρική ενέργεια:** Οφείλεται στην κίνηση μάζας νερού σε ποτάμια, κανάλια, υδατορεύματα, υδατοπτώσεις και με τη μετατροπή της δυναμικής και κινητικής ενέργειας με τη βοήθεια υδρο-στροβίλων παράγεται μηχανική και ηλεκτρική ενέργεια.
- **Αιολική ενέργεια:** Οι αιολικές μηχανές αφαιρούν και μετατρέπουν την κινητική ενέργεια του ανέμου με τη βοήθεια των πτερυγίων σε μηχανική και ηλεκτρική ενέργεια.
- **Ηλιακή ενέργεια:** Ο ήλιος είναι η πρωταρχική πηγή ενέργεια στον κόσμο για τη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού με κατάλληλους συλλέκτες παράγεται θερμότητα (και ψύξη) και ηλεκτρική ενέργεια (άμεσα με φωτοβολταϊκά και έμμεσα αφού παραχθεί θερμότητα).

Διαθέσιμες ΑΠΕ και αντίστοιχες τεχνολογίες (3)

- **Αντλίες θερμότητας:** Αφαιρούν θερμότητα από μια εξωτερική πηγή (π.χ. αέρας, νερό, υπέδαφος) και την μεταφέρουν σε ένα ρευστό (π.χ. νερό, αέρας) που στη συνέχεια χρησιμοποιείται για να αποδώσει τη θερμότητα αυτή.
- **Γεωθερμία:** Χρησιμοποιείται εδώ και αιώνες για μπάνια και θέρμανση. Σήμερα χρησιμοποιείται και για την παραγωγή θερμότητας.
- **Θαλάσσια:** Προέρχεται από θαλάσσια ρεύματα, παλίρροιες, και τα κύματα. Με κατάλληλους μετατροπείς παράγεται μηχανική και ηλεκτρική ενέργεια.

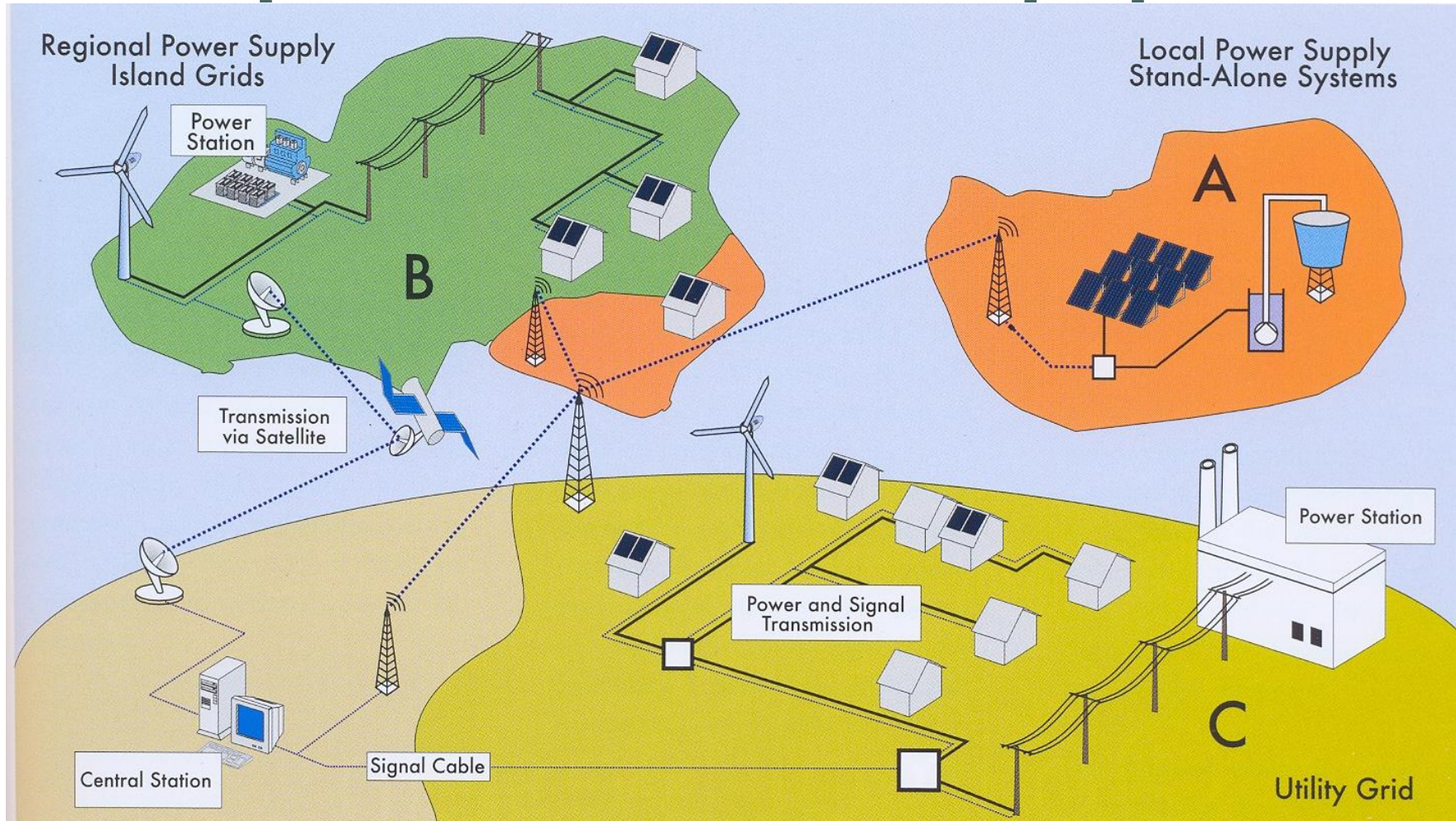
**Conventional
Power Distribution Structure**

**Future Grid with
Decentralized Power Production**

Το μέλλον που είναι ήδη εδώ

Νερό – ΑΠΕ και Νησιά

Σύρος
στη
δεκαετία
'60

Φρέσκο νερό για τα νησιά και τις παράκτιες περιοχές

- Είναι η Αφαλάτωση μια λύση φιλικά περιβαλλοντική (βιώσιμη);
- Το πρόβλημα της παροχής ενέργειας;

Κόστη: ΦΒ-ΑΟ (αυτόνομο)

Data for PV-RO systems operating 7 hours and 24 hours per day

	Unit	24 hour per day system	7 hour per day system
RO capacity	m³/d	250	857
Specific RO CAPEX	\$/m ³ /d	2,320	2,090
RO CAPEX	\$	580,000	1,791,130
PV capacity	kWp	243	230
Specific PV CAPEX	\$/kWp	1,470	1,470
PV CAPEX	\$	357,210	338,100
Battery capacity	kWh	180	
Cost of energy storage	\$/kWh	1.50	
Share of energy stored in battery	%	63	
Electricity average cost of RO plant	\$/kWh	1.06 – 1.10	0.11 – 0.15

IRENA report: Renewable desalination: Technology options for islands, 2015

Κόστη: ΦΒ-ΑΟ (αυτόνομο)

- For 7-hour operation of the PV-RO system
  - cost of water was **\$2.30/m³** at a 5% Weighted Average Cost of Capital (WACC)
  - **\$3.30/m³** at a 10% WACC (PV costs for 2014-2015)
- For 24-hour operation,
  - cost of water was **\$5.40/m³** at a WACC of 5%
  - **\$5.80** at a WACC of 10% (higher because of the batteries)
- The cheaper **intermittent (as also the variable)** operation has not yet become a commercially practice.

IRENA report: Renewable desalination: Technology options for islands, 2015

ΑΠΕ και νησιά του Αιγαίου

- Είναι πραγματικά περιορισμένοι οι πόροι στα νησιά;
- Ηλιος
- Άνεμος

Φρέσκο νερό για τα νησιά και τις παράκτιες περιοχές

- Αφαλάτωση?
- Ναι! Τροφοδοτούμενη από ΑΠΕ
- Θεσμικά μέτρα για την εισαγωγή της αφαλάτωσης με ΑΠΕ

Προτάσεις για την ανάπτυξη

- Γεωργία – Κτηνοτροφία – Αλιεία
  - Αμπέλι - κρασί, Ελιά - λάδι, Αρωματικά φυτά
  - Μελισσοκομία
  - Κτηνοτροφία
- Ενέργεια – ΑΠΕ
  - Νερό – Υδρογόνο
- Μεταφορές
- Υδροδρόμια – Μαρίνες
- Τοπικές μεταφορές (υδρογόνο – ηλεκτρικά οχήματα)
- **Θεσμικές αλλαγές (για τη διευκόλυνση επενδύσεων)**
- **Τουρισμός και διατήρηση του περιβάλλοντος των νησιών**

Σας ευχαριστώ πολύ

Γιώργος Παπαδάκης, gpar@aia.gr